

Monumentnummer*: 526921

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **27 december 2005**
Kadaster deel/nr **82648/159**

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Bunnik, Utrecht	Bunnik, Utrecht	Utrecht		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Bunnik	C			325
Bunnik	C			326
Bunnik	C			338
Bunnik	C			339
Bunnik	C			357
Bunnik	C			358
Bunnik	C			359
Bunnik	C			360
Bunnik	C			361
Bunnik	C			285
Bunnik	C			202
Bunnik	C			293
Bunnik	C			295
Bunnik	C			299
Bunnik	C			204
Bunnik	C			296
Bunnik	C			322
Bunnik	A			4960
Bunnik	C			297
Bunnik	A			4961

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Bunnik	C			301
Bunnik	C			248
Bunnik	C			320
Bunnik	C			323
Bunnik	C			298
Bunnik	C			261
Bunnik	C			264
Bunnik	C			256
Bunnik	C			327
Bunnik	C			206
Bunnik	C			324
Bunnik	C			300
Bunnik	C			247
Bunnik	C			189
Bunnik	C			175
Bunnik	C			188
Bunnik	C			176
Bunnik	A			5774
Bunnik	C			292
Bunnik	C			200
Bunnik	C			287
Bunnik	A			3881
Bunnik	C			286
Bunnik	C			203
Bunnik	C			321
Bunnik	D			84
Bunnik	C			205
Bunnik	C			177
Bunnik	C			181
Bunnik	C			273

Omschrijving**

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

HISTORISCHE TUIN-EN PARKAANLEG. Het landgoed Rhijnauwen, gelegen aan de rand van Utrecht, maakt samen met de buitenplaatsen Oud- en Nieuw-Amelisweerd deel uit van een aaneengesloten groen gebied met belangrijke landschappelijke, cultuurhistorische en recreatieve waarden. De landschappelijke parkaanleg rond Rhijnauwen heeft een agrarisch karakter. Naast landbouwgronden (bouw- en weiland) en boomgaarden maken een groter en een kleiner wandelbos deel uit van de aanleg. De landbouwgronden en boomgaarden worden doorsneden door rechte lanen en paden, gemarkeerd door laanbeplanting (beuk en eik), beukenhagen, houtwallen en/of sloten. De beide landschappelijke parkbossen kennen een gemengde samenstelling van loofhout en worden doorsneden door slingerende wandelpaden. Het deels omgrachte hoofdgebouw ligt aan de Kromme Rijn, min of meer centraal in de aanleg. Het voorplein is vanaf de Koningslaan (zuid) bereikbaar via een lange, met eiken beplante toegangslaan, die evenwel niet loodrecht op het huis staat. Vlak voor de Kromme Rijn buigt de laan oostwaarts en komt dan recht voor het poortgebouw uit. Vanuit het noordwesten is het voorplein bereikbaar via een lange formele met beuken beplante toegangs-/zichtlaan, die evenmin in de as van het huis ligt. Deze laan komt enkele tientallen meters ten noorden van het hoofdgebouw uit en wordt via twee haakse hoeken onder het poortgebouw tot op het voorplein geleid.

De noordwestelijke toegangslaan (Vossegatsdijk/Rhijnauwenselaan) is de oorspronkelijke toegangslaan tot Rhijnauwen. De van oudsher met beuken beplante laan is al aangegeven op een landmeterkaart uit 1603 (Jan Rutgersz. Van den Berch). De reden dat deze toegangslaan niet loodrecht op het huis staat, houdt vermoedelijk verband met het feit dat het lanenstelsel teruggaat op de structuur van oude ontginningskavels. De nog bestaande laan wordt sinds de jaren '20 van de 20ste eeuw visueel beëindigd door een theehuis, dat vanwege de decoratief-landelijke architectonische vormgeving een toegevoegde waarde heeft voor de aanleg.

Loodrecht op de laan waren een drietal dwarslanen geprojecteerd. Een deel van dit lanenpatroon is eveneens (in aanleg) herkenbaar op de genoemde kaart uit 1603, het hele stelsel wordt afgebeeld op een landmeterkaart uit 1779 (J.P. Cognac). De twee lanen in de nabijheid van het huis zijn bewaard gebleven, de derde laan is verdwenen, mogelijk ten gevolge van de aanleg van het fort ten noorden van Rhijnauwen.

Ten noordwesten van het huis ligt het voormalige Jachtbos, nu Vogelenbos of Hoge Bos genoemd. Dit bos is ingetekend op eerdergenoemde kaart van Rhijnauwen uit 1779. De boerderij 'De hoge boomgaard' bij de zuidoostelijke punt van het bos ligt op de plaats waar zich oorspronkelijk het Jachthuis bevond. Het bos bestond uit hakhout omgeven door een driehoekige lanenstructuur en doorsneden door de noordwestelijke toegangslaan. De oostelijke laan van de driehoek is opgeschoven in noordwestelijke richting (vermoedelijk vanwege de aanleg van het fort), de beide andere lanen zijn in hun oorspronkelijke aanleg bewaard gebleven.

In de 19de eeuw werd de gracht tussen het hoofdgebouw en het voorplein gedempt en werd er een landschappelijk parkje aangelegd ter plaatse van twee 'boomgaarden van vermaak'. Vermoedelijk zijn er omstreeks dezelfde tijd slingerende wandelpaden aangelegd in het Jachtbos. Omstreeks 1900 werd achter het huis een formele tuin aangelegd, op de plaats waar in de 18de eeuw ook een dergelijke tuin had gelegen. Deze is in de loop van de 20ste eeuw weer verdwenen.

Ten westen van het hoofdgebouw zijn ter uitbreiding van de accommodatie barakken gebouwd, omringd door tennisbanen en een 'kinderboerderij'. Ten zuiden van het hoofdgebouw en ten noorden van het theehuis zijn parkeerplaatsen ingericht. Deze twintigste-eeuwse ingrepen zijn voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Waardering

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Rhijnauwen is van algemeen belang:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de ontwikkelingsgeschiedenis;
- vanwege de integratie van de bestaande agrarische structuur (landbouwgronden, weilanden en boomgaarden, doorsneden door houtwallen, beukenhagen en sloten met wilgen) in de landschappelijke aanleg;
- vanwege de formele lanenstructuur, waar verschillende toegangslanen met een laanbeplanting van eik of beuk deel van uitmaken;
- vanwege het kleine en grote wandelbos van gemengd loofhout met slingerend padenverloop;
- vanwege de aanwezigheid van een houtopstand die deels teruggaat tot de 18de en 19de eeuw;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats;
- vanwege de landschappelijke en cultuurhistorische samenhang met de buitenplaatsen Oud- en Nieuw- Amelisweerd;
- vanwege de recreatieve waarde.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg